

* نام کتاب: مهارت‌های کمک کردن به افراد، خانواده و گروه‌ها جلد ۱

* مؤلف / مترجم: لارنس شولمن / منیرالسادات میربها و اکبربخشی‌نیا

* ناشر: علامه طباطبایی

* نوبت و محل چاپ: تهران، اول

* سال نشر: ۱۳۷۸

۳- مهارت‌های کمک کردن به افراد، خانواده و گروه‌ها (جلد ۱)

این اثر جزء منابع دروس مددکاری اجتماعی (روان‌شناسی و علوم تربیتی)؛ مددکاری اجتماعی (کار با فرد ۱ و ۲ و مددکاری اجتماعی کار با گروه و مبانی) مددکاری اجتماعی (رشته مددکاری و خدمات اجتماعی) است. از جمله آثار مشابه می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- راهنمای مددکاران اجتماعی انیستیتوی ملی تربیت مددکار اجتماعی

/ عزت ا... سام آرام و علی

پروانه

- اصول و مبانی مددکاری اجتماعی مری. دابلیو. بافت و خوزه

بی‌اشفورد / خدیجه السادات

غنی‌آبادی

۷۰ نقدنامه علوم اجتماعی

- حرفه مددکاری اجتماعی از دیدگاه جامع لوئیز جانسون/ محمد حسین بازرگان
- مبانی مددکاری اجتماعی محمد زاهدی اصل
- ساختار نظری و عملی مددکاری اجتماعی ورونیکا کالشر و جون اورم/ فریده همتی
- مراحل و مهارت‌های مددکاری لورنس ام برام/ پروانه کارکیا
- مددکاری اجتماعی (۱) - کار با فرد حسن موسوی چلک

الف) بررسی شکلی

شیوه نگارش نسبتاً روان و اغلب از حیث تخصصی بودن پیچیده و دشوار نیست، نسبتاً ساده و در حد قابل قبولی ارزیابی می‌شود. میزان رعایت قواعد ویرایش و نگارش نیز در حد قابل قبولی است، هرچند احتیاج به ویرایش مجدد شکلی و محتوایی هم دارد.

حروف نگاری و صفحه آرایی کتاب (به جزء فهرست آن) نه تنها فاقد نقص آشکار و جدی است بلکه می‌توان گفت در حد مطلوب و با رعایت جهات زیبایی‌شناختی، کار ارائه شده است. حجم اثر نسبت به دروس مددکاری اجتماعی (به عنوان ۲ واحد) زیاد است؛ اما نسبت به دروس ۳ واحدی یا ۴ واحدی مددکاری (مددکاری کار با فرد ۲۰۱) می‌تواند مناسب و معقول تلقی شود. همچنین اثر نتیجه‌گیری، جدول و تصویر، فهرست اعلام و موضوعی، فهرست منابع و کتاب‌شناسی ندارد.

ب) بررسی محتوایی

اصطلاحات تخصصی به‌جا و مناسب برحسب موضوعها و مباحث مربوطه ذکر شده‌اند. کیفیت معادل‌سازی اصطلاحات تخصصی خوب است. تا حد ممکن از

مددکاری اجتماعی ۷۱

معادل‌های رایج در حوزه مددکاری اجتماعی و رشته‌های نزدیک و مکمل آن بهره گرفته‌اند.

برای تفهیم موضوع کتاب از ابزارهایی هم‌چون: طرح بحث مقدماتی، جمع‌بندی مطالب (در انتهای برخی تیترها)، خلاصه فصول، مشخص کردن برخی اصطلاحات و توضیح آنها، نمودارها در (صفحات ۱۷-۴۴-۱۶۹-۵۰۲). مثال و مقایسه، به‌خصوص ذکر نمونه‌های عملی و کاربردی، استفاده شده است. مطالب کتاب با فهرست، عناوین بخش‌ها و فصول کاملاً متناسب است و علاوه بر اینکه از نظم منطقی برخوردار است، بسیار جزئی‌نگر و تخصصی است، و از کل به جزء، با تأکید بر جنبه‌های عملی کار پیروی می‌کنند.

مطالب کتاب براساس رویکردهای نوین مددکاری اجتماعی و رشته‌های مکمل و پیرامونی آن (روانشناسی اجتماعی)، جامعه‌شناسی، مشاوره و سایر رشته‌های حرفه‌ای و مرتبط با رفاه اجتماعی و نیز مبتنی بر تحقیقات و پژوهش‌های نویسندگان و سایر کسانی که کارهای آنها مورد استفاده وی بودند، با تأکید بر جنبه‌های کاربردی و مهارت‌های لازم در عمل و در پیوند با دیدگاه‌های نظری سیستمی و کنش متقابل تنظیم شده است. با توجه به این‌که جلد اول این اثر (ترجمه شده) از کتاب اصلی است. فهرست منابع و مآخذ در آن درج شده است (هر چند بهتر لازم بود مترجمان محترم توضیحی در این خصوص ارائه می‌دادند). مهم‌ترین نوآوری اثر در خصوص نقد رویکردها و حتی رویکردهای بعضاً مدرن، مددکاری اجتماعی و طرح رویکرد نوین کنش متقابل مددجو - سیستم و برخی چارچوب‌های تحلیلی، مانند: روان‌شناسی ستم و پویایی‌های سیستمی و ... نیز تأکید بر مهارت‌های عملی مددکاری در چارچوب بینش نوین است. (ن.ک فصل اول به‌خصوص، مباحث ص ۲۷-۱۲ و مقدمه نویسنده در جلد اول و نیز ص ۶۸-۷۹ و ۸۵-۷۹) نحوه ارجاع دهی دوگانه است گاهی استنادها در داخل متن و برخی در پانویس و گاهی به هر دو شکل ذکر شده

است. به جز عدم ذکر صفحات مورد استفاده و یادداشت‌های انتهایی فصول تحت عنوان Notes و ترجمه نشدن آن وهم‌چنین، ترجمه نشدن یادداشت‌های انتهایی کتاب، مشکل خاصی در زمینه رعایت نشدن امانت مشاهده نشده است.

پیشنهادها

- لازم است ویراستاری شکلی و محتوایی و در عباراتی که ترجمه آنها به اندازه کافی رسا نیست بازنگری صورت گیرد.
- ذکر یادداشت‌های پایانی فصول و ترجمه یادداشت‌های انتهایی کتاب پیشنهاد می‌شود؛
- کتاب‌شناسی و واژه‌نامه در پایان جلد اول ذکر شود؛
- ارائه اطلاعات بیشتر در مورد نویسنده، آثار وی و این‌که اثر در زبان اصلی تجدید چاپ شده است و ترجمه فعلی از کدام چاپ برگردان شده است.
- پیشنهاد می‌شود تا حد امکان در منابع مورد استفاده تعداد صفحات ذکر شود
- بهتر است مثال‌هایی از فرهنگ بومی یا جایگزینی مثال‌های کتاب با نمونه‌هایی از فرهنگ خودی افزوده شود.